

ENS115 Úvod do filosofie pro environmentalisty

Úkol č. 5

8. 12. 2015

Lenka Havelková (399056)

Abram, D. 2008. *Neviditelný svět*. In Abram, D. 2008. *Procitnutí do živé země*. Nymburk: OPS, s. 77–93.

Zadání:

Proč Abram poukazuje na různé podoby neviditelnosti, se kterými se můžeme setkat? Jak se staví k možnosti poznat svět a věci v něm? Vysvětlete proč ne/souhlasíte s jeho postojem a argumentací.

„At se pohneme kamkoliv a jakkoliv se přitom kroutíme, nemůžeme rozptýlit tu podivnou neviditelnost viditelného světa, způsob jakým se nám za sebe skrývá a vzdaluje se našemu pohledu.“ (cit. str. 78)

Mluví o jakémsi fenoménu skrytosti, nebo snad skrytém světě, pokud správně chápu. Popisuje jakousi metafyzickou „hloubku“, která člověku zůstává skryta. Přípodobňuje to zkušenosti člověka s vnitřkem těla, kdy člověk neví co je uvnitř a nemá a ani s tím nemůže mít zkušenost. Tato skrytost je podle autora užitečná, jelikož propůjčuje životu pocit záhadnosti. Autor chce naznačit, že člověk není oddělen od přírody, i když si tak může občas připadat. Vybízí k navrácení se do stavu, kdy člověk vnímá lépe přírodu a sám sebe jako její součást. Místy jsou jeho úvahy až duchovní povahy. „Jakmile se však vrátíme k bezprostřednosti přítomné chvíle, a tudíž k naší stále trvající animální zkušenosti uvnitř tohoto světa, pak plochost zmizí a jeho enigmatická hloubka začne vystupovat.“ (cit. str. 80).

Abramovo dílo mi připadá velmi zajímavé a originálně zpracované. Všímá si fenoménu hloubky a snaží se jej pochytil v nejrůznějších kontextech. Vybírá takové příklady, které dobře demonstrují fenomén hlubokosti a zároveň přibližují onu filozofickou rovinu, na kterou se Abram soustředí nejvíce. Ve finále mu totiž nejde o to, aby dokonale popsal zkušenost člověka s vnímáním „hloubky“ ve vnějším světě, tak jak ho známe- hlubina jezera, hlubina propasti, hloubka oceánu, hloubka Země apod. Jde mu spíše o to, dostat se pomocí tohoto příměru ke vnímání ještě více duchovnímu.

Dále si všímá fenoménu neviditelnosti, který podobným způsobem přibližuje na zkušenostech člověka s neviditelnými věcmi- vůně, zvuky, myšlenky a vzduch. „Naše nejbezprostřednější zkušenost země kolem nás s sebou zároveň přináší vědomí nevysvětlitelných a mnohoznačných říší.“ (cit. str. 82). Na příkladů domorodých či přírodních společenství dokazuje, že takovéto „hluboké“ vnímání světa a pokorné přijetí sebe sama jako součást „tajemné“ přírody, vede k představám o duchových bytostech a energiích. Abram tyto přírodní a s přírodou spjaté společnosti vyzdvihuje a dává je do kontrastu s inteligentním západním člověkem, který okouzlen technologiemi takto přemýšlet již neumí. Na závěr si Abram pokládá otázku, zdali má dnešní člověk ještě nějakou šanci vrátit se do oné hloubky vnímání světa a stát se opět jeho součástí. „Jestliže si přejeme obnovit naši solidaritu se smyslovou zemí, pak bychom se měli naučit mluvit nějakými novými způsoby. Budeme se muset učit, jak mluvit ve větším souladu s našimi zvířecími smysly.“ (cit. str. 88).

Na závěr se autor pouští do polemiky, odkud přichází vnímání a zda je součástí hmotného světa či nikoliv. Abram na závěr popisuje sám sebe, stojící v němém úžasu, obdivující krásy přírody a přítomného okamžiku. Mám pocit, že ve finále jedná spíš o vlastní výpověď autora, byť velmi působivou a inspirující.

